

Енеїда. Наталка Полтавка

Іван Котляревський

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Енеїда

Частина перша

Еней був парубок моторний 1

І хлопець хоть куди козак,

Удавсь на всеє зле проворний,

Завзятіший од всіх бурлак.

Но греки, як спаливши Трою 2,

Зробили з неї скирту гною,

Він, взявши торбу, тягу дав;

Забравши деяких троянців,

Осмалених, як гиря, ланців 3,

П'ятами з Трої наживав.

Він, швидко поробивши човни,

На синє море попускав,

Троянців насаджавши повні,

І куди очі почухрав.

Но зла Юнона, суча дочка 4,

Енея не любила – страх;

Давно уже вона хотіла,

Його щоб душка полетіла

Кчортам і щоб і дух не пах.

Еней був тяжко не по серцю

Юноні – все її гнівив;

Здавався гірчийший їй від перцю,

Ні в чім Юнони не просив;

Но гірш за те їй не любився,

Що, бачиш, в Трої народився

І мамою Венеру звав 5;

І що його покійний дядько,

Паріс, Пріамове дитятко 6,

Путивочку Венері дав 7.

Побачила Юнона з неба,
Що пан Еней на поромах;
А те шепнула сука Геба... 8
Юнону взяв великий жаж!
Впрягла в ґринджолята павичку,
Сховала під кибалку мичку 9,
Щоб не світилася коса;
Взяла спідницю і шнурівку 10,
І хліба з сіллю на тарілку,
К Еолу мчалась, як оса 11.
«Здоров, Еоле, пане-свату!
Ой, як ся маєш, як живеш? —
Сказала, як ввійшла у хату,
Юнона. — Чи гостей ти ждеш?..»
Поставила тарілку з хлібом
Перед старим Еолом-дідом,
Сама же сіла на ослін.
«Будь ласкав, сватоньку-старику!
Ізбий Енея з пантелику,
Тепер пливе на морі він.
Ти знаєш, він який суціга 12,
Паливода і горлоріз;
По світу як іще побіга,
Чиїхсь багацько вилле сліз.
Пошли на його лихо злеє,
Щоб люди всі, що при Енеї,
Послизли, і щоб він і сам...
За сее ж дівку чорнобриву,
Смачную, гарну, уродливу
Тобі я, далебі, що дам».
«Гай, гай! Ой, дей же його кату! —

Еол насупившись сказав. —
Я все б зробив за сюю плату,
Та вітри всі порозпускав:
Борей недуж лежить з похмілля 13,
А Нот поїхав на весілля,
Зефір же, давній негодай,
З дівчатами заженхався,
А Евр в поденщики найнявся, —
Як хочеш, так і помишляй!
Та вже для тебе обіцяюсь
Енеєві я ляпас дати;
Я хутко, миттю постараюсь
В трістя його к чортам загнати.
Прощай же! Швидше убирайся,
Обіцянки не забувайся,
Бо послі, чуєш, нічичирк!
Як збрешеш, то хоча надсядся,
На ласку послі не понадся,
Тогді від мене возьмеш чвирк».
Еол, оставшись на господі,
Зібрав всіх вітрів до двора,
Велів поганій будь погоді...
Якраз на морі і гора!
Все море зараз спузирило,
Водою мов в ключі забило,
Еней тут крикнув, як на пуп;
Заплакався і заривався,
Пошарпався, увесь подрався,
На тім'ї начесав аж струп.
Прокляті вітри роздулися,
А море з лиха аж реве;

Слізьми троянці облилися,
Енея за живіт бере;
Всі човники їх розчухрало,
Багацько війська тут пропало;
Тоді набрались всі сто лих!
Еней кричить, що «я Нептуну 14
Півкопи грошей в руку суну,
Аби на морі штурм утих».
Нептун іздавна був драпічка 15,
Почув Еней голосок;
Шатнувся зараз із запічка,
Півкопи для його кусок!..
І, миттю осідлавши рака,
Схвативсь на його, мов бурлака,
І вирнув з моря, як карась.
Загомонів на вітрів грізно:
«Чого ви гудете так різно?
До моря, знаєте, вам зась!»
От тут-то вітри схаменулись
І ну всі драла до нори;
До ляса, мов ляхи, шатнулись 16,
Або од їжака тхори.
Нептун же зараз взяв мітелку
І вимів море, як світелку,
То сонце глянуло на світ.
Еней тогді як народився,
Разів із п'ять перехрестився;
Звелів готовити обід.
Поклали шальовки соснові,
Кругом наставили мисок;
І страву всякую, без мови,

В голодний пхали все куток.
Тут з салом галушки лигали,
Лемішку і куліш глitalи
І брагу кухликом тягли;
Та і горілочку хлистали, –
Насилу із-за столу встали
І спати послі всі лягли.
Венера, не послідня шльоха,
Проворна, враг її не взяв,
Побачила, що так полоха
Еол синка, що аж захляв;
Умилася, причепурилась
І, як в неділю, нарядилась,
Взяла очіпок грезетовий 17
І кунтуш з усами люстровий,
Пішла к Зевесу на ралець 18.
Зевес тогді кружав сивуху
І оселедцем заїдав;
Він, сьому випивши восьмуху,
Послідки з кварти виливав.
Прийшла Венера, іскривившись,
Заплакавшись і завіскрившись,
І стала хлипать перед ним:
«Чим пред тобою, милий тату,
Син заслужив таку мій плату?
Ййон, мов в свинки, грають їм 19.
Куди йому уже до Риму?
Хіба як здохне чорт в рові!
Як вернеться пан хан до Криму 20,
Як жениться сич на сові.
Хіба б уже та не Юнона,

Щоб не вказала макогона,
Що й досі слухає чмелів!
Коли б вона та не бісилась,
Замовкла і не камезилась,
Щоб ти се сам їй ізвелів».
Юпітер, все допивши з кубка,
Погладив свій рукою чуб:
«Ох, доцю, ти моя голубка!
Я в правді твердий так, як дуб.
Еней збудує сильне царство
І заведе своє там панство;
Не малий буде він панок.
На панщину ввесь світ погонить,
Багацько хлопців там наплодить
І всім їм буде ватажок.
Заїде до Дідони в гості 21
І буде там бенкетовать;
Полюбиться її він мосці
І буде бісики пускати.
Іди, небого, не журися,
Попонеділкуй, помолися,
Все буде так, як я сказав».
Венера низько поклонилаь
І з панотцем своїм простилаь,
А він її поціловав.
Еней прочулався, проспався
І голодрабців позбирав,
Зо всім зібрався і уклався,
І, скільки видно, почухрав.
Плив-плив, плив-плив, що аж обридло,
І море так йому огидло,

Що бісом на його дививсь.
«Коли б, – каже, – умер я в Трої,
Уже б не пив сеї гіркої
І марне так не волочивсь».
Потім, до берега приставши
З троянством голим всім своїм,
На землю з човнів повстававши,
Спитавсь, чи є що їсти їм.
І зараз чогось попоїли,
Щоб на путі не ослабіли;
Пішли, куди хто запопав.
Еней по берегу попхався,
І сам не знав, куди слонявся,
Аж гульк – і в город причвалав.
В тім городі жила Дідона,
А город звався Карфаген.
Розумна пані і моторна,
Для неї трохи сих імен:
Трудяща, дуже працьовита,
Весела, гарна, сановита,
Бідняжка – що була вдова;
По городу тогді гуляла,
Коли троянців повстрічала,
Такі сказала їм слова:
«Відкіль такі се гольтіпаки 22?
Чи рибу з Дону везете?
Чи, може, виходці-бурлаки 23?
Куди, прочани, ви йдете 24?
Який вас враг сюди направив?
І хто до города причалив?
Яка ж ватага розбишак?»

Троянці всі замурали,
Дідоні низько в ноги пали,
А вставши, їй мовляли так:
«Ми всі, як бач, народ хрещений,
Волочимся без талану,
Ми в Трої, знаєш, породжені,
Еней пустив на нас ману 25;
Дали нам греки прочухана
І самого Енея-пана
В три вирви вигнали відтіль 26;
Звелів покинути нам Трою,
Підмовив плавати з собою,
Тепер ти знаєш, ми відкіль.
Помилуй, пані благородна!
Не дай загинуть головам,
Будь милостива, будь незлобна,
Еней спасибі скаже сам.
Чи бачиш, як ми обідрались!
Убрання, постолі порвались,
Охляли, ніби в дощ щеня!
Кожухи, свити погубили
І з голоду в кулак трубили,
Така нам лучилась пеня».
Дідона гірко заридала
І з білого свого лиця
Платочком сльози обтирала.
«Коли б, – сказала, – молодця
Енея вашого зляпала,
Уже б тогді весела стала,
Тогді Великдень був би нам!»
Тут плюсь – Еней, як будто з неба:

«Ось, осьде я, коли вам треба!
Дідоні поклонюся сам».
Потім з Дідоною обнявшись,
Поцілювались гарно всмак;
За рученьки біленькі взявшись,
Балакали то сяк, то так.
Пішли к Дідоні до господи
Через великі переходи,
Ввійшли в світлицю та й на піл;
Пили на radoщах сивуху
І їли сім'яну макуху,
Покіль кликнули їх за стіл.
Тут їли рознії потрави,
І все з полив'яних мисок,
І самі гарнії приправи
З нових кленових тарілок:
Свинячу голову до хріну
І локшину на перемену 27,
Потім з підлевою індик;
На закуску куліш і кашу,
Лемішку, зубці, путрю, квашу 28
І з маком медовий шулик.
І кубками пили слив'янку,
Мед, пиво, брагу, сирівець,
Горілку просту і калганку,
Кутивсь для духу яловець.
Бандура горлиці бриньчала 29,
Сопілка зуба затинала,
Санжарівки на скрипці грали,
Кругом дівчата танцювали
В дробушках, в чоботах, в свитках.

Сестру Дідона мала Ганну,
Навсправжки дівку хоть куди,
Проворну, чепурну і гарну;
Приходила і ся сюди
В червоній юпочці баєвій,
В запасці гарній фаналевій 30,
В стьонжках, в намисті і ковтках 31;
Тут танцювала викрутасом,
І пред Енеєм вихилясом
Еней і сам так розходився,
Як на аркані жеребець,
Що трохи не увередився,
Пішовши з Гандзею в танець.
В обох підківки забряжчали,
Жижки од танців задрижали,
Вистрибовавши гоцака.
Еней, матню в кулак прибравши
І не до соли примовлявши,
Садив крутенько гайдука 32.
А послі танців варенухи 33
По філіжанці піднесли 34;
І молодиці-цокотухи
Тут баляндраси понесли;
Дідона кріпко заюрила,
Горщок з вареною розбила,
До дуру всі тоді пили.
Ввесь день весело прогуляли
І п'яні спати полягали;
Енея ж ледве повели.
Еней на піч забрався спати,
Зарився в просо, там і ліг;

А хто схотів, побрів до хати,
А хто в хлівець, а хто під стіг.
А деякі так так хлиснули,
Що де упали – там заснули,
Сопли, харчали і хропли;
А добрі молодці кружали,
Поки аж півні заспівали, –
Що здужали, то все тягли.
Дідона рано ісхопилась,
Пиля з похмілья сирівець;
А послі гарно нарядилась,
Як би в оренду на танець 35.
Взяла кораблик бархатовий 36,
Спідницю і карсет шовковий
І начепила ланцюжок;
Червоні чоботи обула,
Та і запаски не забула,
А в руки з вибійки платок.
Еней же, з хмелю як проспався,
Із'їв солоний огірок;
Потім умився і убрався,
Як парубійка до дівок.
Йому Дідона підослала,
Що од покійника украла:
Штани і пару чобіток,
Сорочку і каптан з китайки,
І шапку, пояс з каламайки,
І чорний шовковий платок.
Як одяглись, то ізійшлися,
З собою стали розмовлять;
Наїлися і прийнялися,

Щоб по-вчорашньому гулять.
Дідона ж тяжко сподобала
Енея так, що і не знала,
Де дітися і що робить;
Точила всякїї баляси
І підпускала різні лясї,
Енею тільки б угодить.
Дідона вигадала грище 37,
Еней щоб веселїший був,
І щоб вертівся з нею ближче,
І лиха щоб свого забув:
Собі очїці зав'язала
І у панаса грати стала,
Енея б тільки уловить;
Еней же зараз догадався,
Коло Дїдони терся, м'явся,
Її щоб тільки вдовольнить.
Тут всяку всячину іграли,
Хто як і в віщо захотїв,
Тут інші журавля скакали,
А хто од дудочки потїв,
І в хрещика, і в горюдуба,
Не раз доходило до чуба,
Як загулялися в джгута;
В хлюста, в пари, в візка іграли
І дамки по столу совали;
Чорт мав порожнього кута.
Щодень було у них похмілля,
Пилась горїлка, як вода;
Щодень бенкети, мов весілля,
Всі п'яні, хоть посунься кудя.

Енеєві так, як болячці
Або лихій осінній трясці,
Годила пані всякий день.
Були троянці п'яні, ситі,
Кругом обуті і обшиті,
Хоть голі прибрели, як пень.
Троянці добре там курили,
Дали приманку всім жінкам,
По вечорницям всі ходили,
Просвітку не було дівкам.
Та й сам Еней, сподар, і паню
Підмовив паритися в баню...
Уже ж було не без гріха!
Бо страх вона його любила,
Аж розум ввесь свій погубила,
А, бачся, не була плоха.
От так Еней жив у Дідони,
Забув і в Рим щоб мандровать.
Тут не боявся і Юнони,
Пустився все бенкетовать;
Дідону мав він мов за жінку,
Убивши добру в неї грінку 38,
Мутив, як на селі москаль!
Бо – хрін його не взяв – моторний,
Ласкавий, гарний і проворний,
І гострий, як на бритві сталь.
Еней з Дідоною возились,
Як з оселедцем сірий кіт;
Ганяли, бігали, казились,
Аж лився деколи і піт.
Дідона ж мала раз роботу,

Як з ним побігла на охоту,
Та грім загнав їх в темний льох...
Лихий їх зна, що там робили,
Було не видно з-за могили,
В льоху ж сиділи тільки вдвох.
Не так-то робиться все хутко,
Як швидко оком ізмигнеш;
Пером в папері як писнеш.
Еней в гостях прожив немало, —
Що з голови його пропало,
Куди його Зевес послав.
Він годів зо два там просидів,
А мабуть би, і більш пронидів,
Якби його враг не спіткав.
Колись Юпітер ненароком
З Олімпа глянув і на нас 39;
І кинув в Карфагену оком,
Аж там троянський мартопляс...
Розсердився і розкричався,
Аж цілий світ поколихався;
Енея лаяв на весь рот:
«Чи так-то, гадів син, він слуха?
Убрався в патоку, мов муха,
Засів, буцім в болоті чорт.
Підіть гінця мені кликніте,
До мене зараз щоб прийшов,
Глядіть же, цупко прикрутіте,
Щоб він в шинок та не зайшов!
Бо хочу я кудись послати.
Йон, йон же, вража мати!
Але Еней наш зледащів;

А то Венера все свашкує,
Енеєчка свого муштрує,
Щоб він з ума Дідону звів».
Прибіг Меркурій засапавшись 40,
В три ряди піт з його котив;
Ввесь ремінцями обв'язавшись,
На голову бриль наложив;
На грудях з бляхою ладунка 41,
А ззаду з сухарями сумка,
В руках нагайський малахай.
В такім наряді влізши в хату,
Сказав: «Готов уже я, тату,
Куда ти хочеш, посилай».
«Біжи лиш швидше в Карфагену, —
Зевес гінцеві так сказав, —
І пару розлучи скажену,
Еней Дідону б забував.
Нехай лиш відтіть уплітає
І Рима строїти чухрає, —
А то заліг, мов в грубі пес.
Коли ж він буде йще гуляти,
То дам йому себе я знати, —
От так сказав, скажи, Зевес».
Меркурій низько поклонився,
Перед Зевесом бриль ізняв,
Через поріг перевалився,
До стайні швидше тягу дав.
Покинувши із рук нагайку,
Запряг він миттю чортопхайку,
Черкнув із неба, аж курить!
І все кобилок поганяє,

Що оглобельна аж брикає;
Помчали, аж візок скрипить!
Еней тогді купався в бразі
І на полу укрившись ліг;
Йому не снилось о приказі,
Як ось Меркурій в хату вбіг!
Смикнув із полу, мов псяюху.
«А що ти робиш, п'єш сивуху? –
Зо всього горла закричав. –
Ану лиш, швидше убирайся,
З Дідоною не женихайся,
Зевес поход тобі сказав!
Чи се ж таки до діла робиш,
Що й досі тута загулявсь?
Та швидко і не так задробиш;
Зевес не дурно похвалявсь;
Получиш добру халазію 42,
Він видавить з тебе олію,
От тільки йще тут побарись.
Гляди ж, сьогодні щоб убрався,
Щоб нищечком відсіль укрався,
Мене удруге не дождись».
Еней піджав хвіст, мов собака;
Мов Каїн, затрусивсь увесь 43;
Із носа потекла кабака:
Уже він знав, який Зевес.
Шатнувся миттю сам із хати
Своїх троянців позбирати;
Зібравши, дав такий приказ:
«Як можна швидше укладайтесь,
Зо всіми клунками збирайтесь,

До моря швендяйте якраз!»
А сам, вернувшись в будинки,
Своє лахміття позбирав;
Мізерії наклав дві скриньки,
На човен зараз одіслав
І дожидався тільки ночі,
Що як Дідона зімкне очі,
Щоб не прощавшись тягу дати.
Хоть він за нею і журився
І світом цілий день нудився;
Та ба! бач, треба покидати.
Дідона зараз одгадала,
Чого сумує пан Еней,
І все на ус собі мотала,
Щоб умудритися і їй;
З-за печі часто виглядала,
Прикинувшись, буцім куняла
І мов вона хотіла спати.
Еней же думав, що вже спала,
І тільки що хотів дати драла,
Аж ось Дідона за чуб хвать.
«Постій, прескурвий, вражий сину!
Зо мною перше розплатись;
От задушу, як злу личину!
Ось ну лиш тільки завертись!
От так за хліб, за сіль ти платиш?
Ти всім, привикши насміхатись,
Розпустиш славу по мені!
Нагріла в пазусі гадюку,
Що послі ізробила муку;
Послала пуховик свині.

Згадай, який прийшов до мене,
Що ні сорочки не було;
І постолів чорт мав у тебе,
В кишені ж пусто, аж гуло;
Чи знав ти, що такеє гроші?
Мав без матні одні холоші,
І тільки слава, що в штанах;
Та й те порвалось і побилось,
Аж глянуть сором, так світилось;
Свитина вся була в латках.
Чи я ж тобі та не годила?
Хіба ріжна ти захотів?
Десь вража мати підкусила,
Щоб хирний тут ти не сидів».
Дідона гірко заридала,
І з серця аж волосся рвала,
І закраснілася, мов рак.
Запінилась, посатаніла,
Неначе дурману із'їла,
Залаяла Енея так:
«Поганий, мерзкий, скверний, бридкий,
Нікчемний, ланець, кателик!
Гульвіса, пакосний, престидкий,
Негідний, злодій, єретик!
За кучму сю твою велику 44
Як дам ляща тобі я в пику,
То тут тебе лизне і чорт!
І очі видеру із лоба
Тобі, диявольська худоба,
Трясешся, мов зимою хорт!
Мандруй до сатани з рогами,

Нехай тобі присниться біс!
З твоїми сучими синами,
Щоб враг побрав вас всіх, гульвіс,
Щоб ні горіли, ні боліли,
На чистому щоб покоїли,
Щоб не оставсь ні чоловік;
Щоб доброї не знали долі,
Були щоб з вами злії болі,
Щоб ви шаталися повік».
Еней від неї одступався,
Поки зайшов через поріг,
А далі аж не оглядався,
З двора в собачу ристь побіг.
Прибіг к троянцям, засапався,
Обмок в поту, як би купався,
Мов з торгу в школу курохват;
Потім в човен хутенько сівши
І їхати своїм велівши,
Не оглядався сам назад.
Дідона тяжко зажурилась,
Ввесь день не їла, не пила;
Все тосковала, все нудилась,
Кричала, плакала, ревла.
То бігала, як би шалена,
Стояла довго тороплена,
Кусала ногті на руках;
А далі сіла на порозі,
Аж занудило їй, небозі,
І не встояла на ногах.
Сестру кликнула на пораду,
Щоб горе злеє розказать,

Енеєву оплакати зраду
І льготи серцю трохи дати.
«Ганнусю, рибко, душко, любко,
Рятуй мене, моя голубко,
Тепер пропала я навек!
Енеєм кинута я, бідна,
Як сама паплюга послідня,
Еней злий змії – не чоловік!
Нема у серця мого сили,
Щоб я могла його забути.
Куди мені бігти? – до могили!
Туди один надійний путь!
Я все для його потеряла,
Людей і славу занедбала;
Боги! я з ним забула вас.
Ох! дайте злля мені напитись,
Щоб серцю можна розлюбитись,
Утихомириться на час.
Нема на світі мені покою,
Не ллються сльози із очей,
Для мене білий світ єсть тьмою,
Там ясно тільки, де Еней.
О пущівірінку Купідоне 45!
Любуйся, як Дідона стогне...
Щоб ти маленьким був пропав!
Познайте, молодичі гожі,
З Енеєм бахурі всі схожі 46,
Щоб враг зрадливих всіх побрав!»
Так бідна з горя говорила
Дідона, жизнь свою кляла;
І Ганна що їй не робила,

Ніякої ради не дала.
Сама з царицею горювала,
І сльози рукавом втирала,
І хлипала собі в кулак.
Потім Дідона мов унишкла,
Звеліла, щоб і Гандзя вийшла,
Щоб їй насумоватись всмак.
Довгенько так посумовавши,
Пішла в будинки на постіль;
Подумавши там, погадавши,
Проворно скочила на піл.
І взявши з запічка кресало
І клоччя в пазуху чимало,
Тихенько вийшла на город.
Ночною се було добою
І самой тихою порою,
Як спав хрещений весь народ.
Стояв у неї на городі
В кострі на зиму очерет 47;
Хоть се не по царській породі,
Та де ж взять дров, коли все степ;
В кострі був зложений сухенький,
Як порошок, був уже палкенький,
Його й держали на підпал.
Під ним вона огонь кресала,
І в клоччі гарно розмахала,
І розвела пожар чимал.
Кругом костер той запаливши,
Зо всей одежі роздяглась,
В огонь лахміття все зложивши,
Сама в огні тім простяглась.

Вкруг неї полом'я палало,
Покійниці не видно стало,
Пішов од неї дим і чад! —
Енея так вона любила,
Що аж сама себе спалила,
Послала душу к чорту в ад.
Частина друга
Еней, попливши синім морем,
На Карфагену оглядавсь;
Боровсь з своїм, сердега, горем,
Слізьми, бідняжка, обливавсь.
Хоть од Дідони плив поспішно,
Та плакав гірко, неутішно.
Почувши ж, що в огні спеклась,
Сказав: «Нехай їй вічне царство,
Мені же довголітнє панство,
І щоб друга вдова найшлась!»
Як ось і море стало грати,
Великі хвилі піднялись,
І вітри зачали бурхати,
Аж човни на морі тряслись.
Водою чортзна-як крутило,
Що трохи всіх не потопило,
Вертілись човни, мов дурні.
Троянці з страху задрижали,
І що робити, всі не знали,
Стояли мовчки всі смутні.
Один з троянської ватаги,
По їх він звався Палінур 48;
Сей більше мав других одваги,
Сміленький був і балагур;

Що наперед сей схаменувся
І до Нептуна окликнувся:
«А що ти робиш, пан Нептун!
Чи се і ти пустивсь в ледащо,
Що хочеш нас звести нінащо?
Хіба півкопи і забув?»
А далі після сеї мови
Троянцям він так всім сказав:
«Бувайте, братця, ви здорові!
Оце Нептун замудровав.
Куди тепер ми, братця, підем?
В Італію ми не доїдем,
Бо море дуже щось шпує,
Італія відсіль не близько,
А морем в бурю їхать слизько,
Човнів ніхто не підкує.
Ось тут земелька єсть, хлоп'ята,
Відсіль вона невдалеку:
Сицилія, земля багата,
Вона мені щось по знаку.
Дмухнім лиш, братця, ми до неї
Збувати горесті своєї,
Там добрий цар живе Ацест 49.
Ми там, як дома, очунаєм,
І, як у себе, загуляєм,
Всього у нього вдоволь єсть».
Троянці разом прийнялися
І стали веслами гребти,
Як стрілки, човники неслися,
Мов ззаду пхали їх чорти.
Їх сицилійці як уздріли,

То з города, мов подуріли,
До моря бігли всі зустрічать.
Тут між собою розпитались,
Чоломкались і обнімались,
Пішли до короля гулять.
Ацест Енею, як би брату,
Велику ласку показав,
І, зараз попросивши в хату,
Горілкою почастовав;
На закуску наклали сала,
Лежала ковбаса чимала
І хліба повне решето.
Троянцям всім дали тетері 50
І відпустили на квартирі:
Щоб йшли, куди потрапить хто.
Тут зараз підняли бенкети,
Замурмотали, як коти,
І в кахлях понесли пашкети 51,
І киселю їм до сити;
Гарячую, м'яку бухинку,
Зразову до ріжків печінку,
Гречаний з часником пампук.
Еней з дороги налигався
І пінної так нахлистався,
Трохи не виперсь з його дух.
Еней хоть трохи був підпилий,
Та з розумом не потерявся;
Він син був богобоязливий,
По смерті батька не цуравсь.
В сей день його отець опрягся,
Як чикилдихи обіжрався 52, —

Анхіз з горілочки умер.
Еней схотів обід справляти
І тут старців нагодовати, –
Щоб біг душі свій рай одпер.
Зібрав троянську всю громаду
І сам пішов надвір до них,
Просить у їх собі пораду,
Сказав їм річ в словах таких:
«Панове, знаєте, трояни
І всі хрещенії миряни,
Що мій отець бував Анхіз,
Його сивуха запалила
І живота укоротила,
І він, як муха в зиму, зслиз.
Зробити поминки я хочу,
Поставити обід старцям –
І завтра ж – далі не одстрочу.
Скажіте: як здається вам?»
Сього троянці і бажали,
І всі уголос закричали:
«Енею, боже поможи;
Коли же хочеш, пане, знати,
І сами будем помагати,
Бо ми тобі не вороги».
І зараз миттю всі пустились
Горілку, м'ясо купувать,
Хліб, бублики, книші вродились,
Пішли посуду добувать;
І коливо з куті зробили,
Сити із меду наситили,
Договорили і попа;

Хазяїнів своїх ззивали,
Старців по улицям шукали,
Пішла на дзвін дякам копа 53.
На другий день раненько встали,
Огонь надворі розвели
І м'яса в казани наклали,

• • •

Далі — у повній книжці «Енеїда. Наталка Полтавка».
nashaknyga.com.ua